

2. Лукашенко Л.В. Фінансування закладів загальної середньої освіти в умовах децентралізації: проблеми та перспективи розвитку. Проблеми системного підходу в економіці. 2021. № 3(83). С. 67-71.

3. Децентралізація управління освітою в територіальних громадах України. URL: file:///C:/Users/ZenBook/Desktop/%D0%90%D0%BD%D1%96%20%D0%92.%20%D0%86/Decide_presentation_Zvit.pdf (дата звернення: 20.09.2022 р.).

4. Беновська Л.Я. Проблеми бюджетного забезпечення освіти в контексті децентралізації управління. *Регіональна економіка*. 2016. № 1. С. 121 – 129.

5. Мінфін знайшов додатково 6 мільярдів на підтримку громад під час війни. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/03/27/684746/> (дата звернення: 21.09.2022 р.).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/43>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

Бардіж О. Ю.

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського рівня)
спеціальності 292 – Міжнародні економічні відносини
факультету права та економіки
Міжнародний гуманітарний університет*

Жмудюк О. О.

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського рівня)
спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
факультету права та економіки
Міжнародний гуманітарний університет*

*Науковий керівник: **Артюх О. В.***

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

Реформа податкового законодавства, зокрема прийняття Податкового кодексу України та корективів до нього, внесла певні зміни

до справляння податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). Отже, актуальним постає питання дослідження впливу цих новацій, визначення основних проблем та недоліків функціонування ПДФО, а також пошук чинників, які посприяють удосконаленню прямого оподаткування. Якщо казати про механізм оподаткування доходів фізичної особи – підприємця (ФОП), то тут є певний ряд невизначеностей, котрі потребують подальшого вирішення.

На сьогоднішній день малодослідженими залишилися проблемні питання, що стосуються процесу оподаткування як доходів громадян, так і доходу, що отримують ФОП від проведення господарської діяльності.

ПДФО відіграє важливу роль у фіскальній політиці, але головною проблемою його справляння є те, що його не можна назвати соціально справедливим. Бідні прошарки населення у структурі власних витрат сплачують помітно більше коштів, ніж багаті. Це спричинено тим, що для більшості громадян з невисокими статками єдиним джерелом доходу є заробітна плата, яка підлягає оподаткуванню ПДФО.

Основними чинниками, що позитивно впливають на надходження ПДФО, є:

- зростання затрат на оплату праці;
- легалізація виплат заробітної плати;
- позитивні тенденції до збільшення доходів низькооплачуваних прошарків населення через підвищення мінімальних соціальних гарантій державою;
- збільшення змішаних доходів домашніх господарств за рахунок індивідуального підприємництва [1].

З цього приводу не можна не погодитися з тим, що головним напрямком удосконалення справляння ПДФО має стати зменшення податкового навантаження на соціально-незахищені прошарки населення та зростання відповідальності платників податку за податкове ухилення [2, 3].

Так як Україна обрала євроінтеграційний шлях дуже важливо гармонізувати податкову політику України з країнами Європейського Союзу (ЄС). Відповідно до правової системи ЄС обов'язком для всіх країн-членів ЄС є діяльність у відповідності до комплексу спільних прав та норм, а також галузей оподаткування. Україні слід стежити за досвідом країн ЄС та історією реформ, які позитивно і негативно впливали на їх податкові системи. Взагалі міжнародний досвід може стати дуже корисним і з точки зору пошуку ефективних податкових інструментів покращення ситуації в макроекономіці, збалансованості державного бюджету та забезпечення стабільності в соціальній сфері в країні.

ПДФО в переважній кількості держав-членів ЄС сплачують незалежно від громадянства, тому що вирішальним чинником є фактичне проживання, у відповідності до якого проводиться відмінність між необмеженою та обмеженою податковою відповідальністю. Варто відмітити, що держави Європейського співтовариства використовують два підходи до оподаткування ПДФО: менш розвинені держави застосовують систему оподаткування з фіксованою ставкою, а у більш розвинених (наприклад, Німеччині, Франції, Італії та інших) – наявна прогресивна система оподаткування доходу фізичних осіб, у відповідності до якої розмір ставки може бути збільшений пропорційно підвищенню доходів. Прогресивна шкала оподаткування доходів фізичних осіб є основною рисою податкової системи в ЄС.

На підставі огляду прямого оподаткування фізичних осіб в зарубіжних країнах можна виділити такі характерні риси ПДФО.

Так, у Франції ПДФО складається з 6 рівнів в залежності від одержаної за 1 рік зарплати. Податок розраховується на родину і рахується за прогресивною шкалою. Мінімальною ставкою є 10 % – при наявності річного доходу від 26 000 до 51 000 євро; максимальною – 75 %, коли річний дохід понад 300 000 євро.

Німеччина має схожу ситуацію: оподаткування доходів фізичних осіб здійснюють покладаючись на тарифну прогресію: мінімальною ставкою ПДФО є 19 %, максимальною – 51 %. У мінімальній зоні лімітної прогресії передбачений дохід 5 616 євро для самотніх осіб та 11 233 євро – для сімейних осіб, до яких відповідно застосовують ставку у 19 %. Другим рівнем прогресії передбачено застосування ставки у 22 % для одиноких осіб, дохід яких становить 8 200 євро, і для сімейних пар із доходом 16 300 євро. Для третього рівня характерним є застосування прогресивної шкали оподаткування і визначення ставки ПДФО розміром від 23 % до 50 %. Максимальною ставкою ПДФО є 51 %, яку застосовують до осіб чий доходи перевищують 120 000 євро за 1 рік.

В Італії ставку ПДФО розраховують також за прогресивною шкалою. Станом на 2018 рік ставка ПДФО становить 23 %–43 %, її поділяють на п'ять груп. Перша група – доходи від 0 до 15000 євро, в цьому разі ставка податку на доходи фізичних осіб становить 23 %, тобто мінімальний показник. Доходи в межах 15001-28000 євро оподатковують за ставкою 27 %, третя та четверта групи – 38 % та 41 %, у цьому разі річний дохід платника податку має складати 28001-55000 євро та 55001-75000 євро відповідно. Максимальна ставка ПДФО встановлена на рівні 43 %. Варто зазначити, що з-поміж держав ЄС, котрі використовують прогресивну шкалу оподаткування, Італія має найнижчі максимальні ставки ПДФО.

Отже, розгляд проблемних питань оподаткування ПДФО на міжнародному та національному рівні дав змогу зазначити, що

реалізація на практиці іноземного досвіду у частині прогресивного прямого оподаткування фізичних осіб сприятиме якнайшвидшому переходу до нової справедливої системи оподаткування, а це дало б поштовх зміцненню соціального складника системи податків взагалі.

Література:

1. Стригуль Л. С., Зозуля В. М. Оподаткування доходів фізичних осіб: сучасні умови і проблеми функціонування *Напрямки удосконалення податкової та митної системи в умовах інтеграційних процесів*. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/50590155.pdf> (дата звернення 17.06.2022)

2. Соціально-економічна ефективність оподаткування доходів фізичних осіб в Україні. URL: https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/e90c6440566_a6af00a55afa3c89c037e.pdf (дата звернення 06.05.2022)

3. Пригоцький В. А. Проблемні питання оподаткування фізичних осіб у контексті правосуб'єктності податкових агентів. *Наукові праці НУ ОЮА*. URL : <http://www.naukovipraci.nuoua.od.ua/arhiv/tom24/13.pdf>(дата звернення 23.07.2022)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/44>

ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ НА ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

Безсмертний В. С.

*студент 2 курсу другого магістерського освітнього рівня вищої освіти спеціальності 292 – Міжнародні економічні відносини
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Через війну Росії в Україні багато європейських компаній стикаються з такими проблемами, як відсутність ринків збуту, відсутність поставок, вищі витрати на підготовчу роботу та сировину/енергію, обмежена виробнича діяльність у кризовому регіоні та втрата працівників.

Для аналізу взято найбільші європейські компанії у своєму сегменті – Nestlé (Швейцарія), H&M Group (Швеція), Henkel (Німеччина), Bayer (Німеччина), Volkswagen (Німеччина).